

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

વસંત નારાયણ પવાર વિ. સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર

૧૯ ડિસેમ્બર, ૧૯૭૯

[વી. આર. કૃષ્ણ અચ્યર અને આર. એસ. પાઠક, ન્યાયમૂર્તિઓ]

મરણોન્મુખ નિવેદન – પ્રસ્તુતતા – ભલે મૃતકને તેના પતિ દ્વારા સળગાવી દેવામાં આવી હોય, નિવેદન આપતી વખતે તેણી અરજ કરે છે કે તેના પતિને મારવો જોઈએ નહીં – શું આવી વિનંતીને આરોપીને નિર્દોષ ઠેરવતી વિનંતીમાં બદલી શકાય – ધ એવિડન્સ એક્ટની કલમ ૩૨.

સ્પેશિયલ લીવ પિટિશનને ફગાવી દેતા, કોર્ટે

ઠરાવવામાં આવ્યું: મરણોન્મુખ કરુણ મહિલાનું નિવેદન કે તેના પતિને મારવો જોઈએ નહીં, ભલે તે દાઝી જવાને કારણે મરી રહી હોય, તેને આરોપીને નિર્દોષ ઠેરવતા નિવેદનમાં બદલી શકાય નહીં. આ આંસુ માટે ખૂબ જ હૃદયસ્પર્શી લાગણી છે અને તે ભારતીય નારીત્વની સંસ્કૃતિના મૂલ્યોમાંથી ઉદ્ભવે છે.

અવલોકન: જો પત્નીને સળગાવવા જેવા ભયાનક ગુનાઓ ટાળવા હોય તો આવા ગુનાઓ થતા અટકાવવા માટે પોલીસ સંવેદનશીલતા તંત્ર સ્થાપવું આવશ્યક છે. તેવી જ રીતે, ચોક્કસ મૂળભૂત હકીકતો પ્રસ્થાપિત થવા પર આવા વિશેષ વર્ગની હત્યાઓની સરળ સાબિતીની સુવિધા આપતી વિશેષ જોગવાઈઓ યોગ્ય કાયદા દ્વારા પૂરી પાડવી જોઈએ. કાયદાએ આઘાતજનક ગુનાશાસ્ત્રના પડકારનો સામનો કરવા માટે ઊભા થવું જોઈએ, ખાસ કરીને જ્યારે અસહાય મહિલાઓ પીડિત હોય અને ગુનો પતિના ઘરની ગુપ્તતામાં કરવામાં આવે.

ફોજદારી અપીલીય અધિકારક્ષેત્ર: સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન (ક્રિમિનલ) નં.

૨૬૩૬ / ૧૯૭૯.

બોમ્બે હાઈકોર્ટના ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૮૨૨/૭૭ માં તારીખ ૨૫-૦૪-૧૯૭૯ ના ચુકાદા અને હુકમ સામેથી.

અરજદાર માટે પ્રમોટ સ્વરૂપ (એમિક્સ ક્યુરી).

પ્રતિવાદી માટે એચ. આર. ખન્ના અને એમ. એન. શ્રોફ.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ કૃષ્ણ અચ્યર દ્વારા આપવામાં આવેલ.

એમિક્સ ક્યુરી તરીકે ઉપસ્થિત રહેલા શ્રી પ્રમોટ સ્વરૂપે આરોપીનો કેસ રેકૉર્ડની પરવાનગી મુજબ અસરકારક રીતે રજૂ કર્યો છે. ખરેખર, તેઓ એવા મુદ્દાઓ રજૂ કરવાની હદ સુધી ગયા છે જે અમને કોઈ બળ ધરાવતા હોય તેવું લાગતું નથી. તદુપરાંત, તેમણે અમને એવું માનવા માટે સમજાવવાનો પ્રયાસ

કર્યો છે કે પતિ-આરોપી દ્વારા સળગાવીને મારી નાખવામાં આવેલી મહિલા દ્વારા કરવામાં આવેલું મરણોન્મુખ નિવેદન-જે એવો આરોપ છે જેના આધારે ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઇકોર્ટે અરજદારને દોષિત ઠેરવ્યા છે-તે આરોપી-પતિને નિર્દોષ ઠેરવે છે અને કોર્ટે જે રીતે અર્થઘટન કર્યું છે તેમ તેને સંડોવતું નથી. જ્યારે નિવેદનકર્તાનું મૃત્યુ થઈ રહ્યું હતું ત્યારે તે નિવેદન આપવા માટે પૂરતી સભાન હતી અને તેણીએ આપેલા અનેક નિવેદનોમાંથી એકમાં, એવું જણાય છે કે, જ્યારે તેના પતિને માર મારવામાં આવી રહ્યો હતો ત્યારે તેણીએ કહ્યું હતું કે ભલે તે દાઝી ગઈ હોય, તેના પતિને મારવો જોઈએ નહીં. આ આંસુ માટે ખૂબ જ હૃદયસ્પર્શી લાગણી છે અને તે ભારતીય નારીત્વની સંસ્કૃતિના મૂલ્યોમાંથી ઉદ્ભવે છે. જ્યારે પત્નીને તેના પતિ દ્વારા સળગાવી દેવામાં આવે છે, ત્યારે તેની પરંપરા મુજબ, તે ઈચ્છતી નથી કે તેના પતિ પર નિર્દયતાથી હુમલો કરવામાં આવે. આ લાગણીએ જ આ મરણોન્મુખ કરુણ મહિલાને એવું કહેવા માટે પ્રેરિત કરી હતી કે ભલે તે દાઝી જવાને કારણે મરી રહી હોય, તેના પતિને મારવો જોઈએ નહીં. અમે એ સમજી શકતા નથી કે આ નિવેદનને આરોપીને નિર્દોષ ઠેરવતા નિવેદનમાં કેવી રીતે બદલી શકાય. કોઈપણ રીતે, અમે આ હકીકતોનો ઉલ્લેખ માત્ર એટલા માટે કરી રહ્યા છીએ કારણ કે શ્રી પ્રમોદ સ્વરૂપે દલીલ કરી હતી કે દોષિત ઠરાવ રદ કરવા માટે આ પૂરતા વજનદાર સંજોગો છે.

પત્નીને સળગાવવાની દુર્ઘટનાઓ દેશ માટે આત્મસંતોષ અનુભવવા માટે ખૂબ જ વારંવાર બની રહી છે. જો આવા ભયાનક ગુનાઓ ટાળવા હોય તો આવા ગુનાઓ થતા અટકાવવા માટે પોલીસ સંવેદનશીલતા તંત્ર સ્થાપવું આવશ્યક છે.

તેવી જ રીતે, ચોક્કસ મૂળભૂત હકીકતો પ્રસ્થાપિત થવા પર આવા વિશેષ વર્ગની હત્યાઓની સરળ સાબિતીની સુવિધા આપતી વિશેષ જોગવાઈઓ યોગ્ય કાયદા દ્વારા પૂરી પાડવી જોઈએ. કાયદાએ આઘાતજનક ગુનાશાસ્ત્રના પડકારનો સામનો કરવા માટે ઊભા થવું જોઈએ, ખાસ કરીને જ્યારે અસહાય મહિલાઓ પીડિત હોય અને ગુનો પતિના ઘરની ગુપ્તતામાં કરવામાં આવે. અમે આશા રાખીએ છીએ કે સમાજના નબળા વર્ગો માટે રાજ્યની ચિંતાને યોગ્ય મશીનરી અને પ્રક્રિયામાં સક્રિય કરવામાં આવશે. અમે સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન ફગાવી દઈએ છીએ.

અરજી ફગાવી દેવામાં આવી.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.